

Czy lekarz to też człowiek?
Medycyna narracyjna z perspektywy lekarza

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne, niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Studium Komunikacji Medycznej ul. Litewska 16, pok. 207 www.skm.wum.edu.pl; skm@wum.edu.pl 00-575 Warszawa

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr n. społ. Antonina Doroszewska
Koordinator przedmiotu	Dr n. społ. Antonina Doroszewska antonina.doroszewska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. społ. Antonina Doroszewska antonina.doroszewska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Dr Magdalena Szpilman

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I-IV Semestr zimowy i letni	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		20	0,8
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)		10	0,4
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,8

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	zdobycie kompetencji międzykulturowych
C2	poznanie w praktyce techniki „uważnego czytania” (<i>close reading</i>) i nauczenie się wykorzystywania jej do analizy dzieł kultury
C3	zapoznanie słuchaczy z dziedziną nauki jaką jest medycyna narracyjna (główne założenia, historia, współczesna praktyka w Polsce i USA)
C4	poznanie obrazu lekarza w dziełach kultury z okresu XIX – XXI wiek
C5	poznanie zagadnień związanych z komunikacją medyczną i jej oddziaływania na obie strony tej komunikacji, na pacjenta i na lekarza
C6	poznanie tematu komunikacji medycznej z perspektywy tłumacza medycznego, jego roli w umożliwianiu tej komunikacji, a także związanych z tym wyzwań, które w dużej części, w sytuacji nieobecności tłumacza, stają się wyzwaniami lekarzy; jednocześnie nauczenie przyszłych lekarzy, jak sobie z tymi wyzwaniami radzić przy jednoczesnym dostrzeganiu i rozpoznawaniu własnych ograniczeń w tym zakresie

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W5.	zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji
D.W6.	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem
D.W8.	funkcjonowanie podmiotów systemu ochrony zdrowia i społeczną rolę lekarza
D.W19.	kulturowe, etniczne i narodowe uwarunkowania zachowań ludzkich
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
D.U4.	budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia
D.U5.	przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej
D.U6.	informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań

D.U12.	komunikować się ze współpracownikami, udzielając informacji zwrotnej i wsparcia
D.U16.	wykazywać odpowiedzialność za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studentie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	teoretyczne założenia medycyny narracyjnej, historię powstania tej dziedziny nauki oraz współczesną praktykę zarówno w Polsce jak i w miejscu, w którym powstała, czyli w Stanach Zjednoczonych
W2	podstawowe założenia komunikacji medycznej oraz jej praktycznego zastosowania, a także rozumie, dlaczego jest to ważne zarówno dla pacjenta jak i dla samego lekarza.
W3	podstawy techniki <i>close reading</i> („uwważnego czytania”)
W4	największe problemy w zakresie komunikacji medycznej omawiane z perspektywy lekarza (i tłumacza medycznego) związane m.in. z dbaniem o swój dobrostan emocjonalny, z mierzeniem się z postawami pacjentów, ich obrazem lekarzy i podejściem do nich (frustracje, roszczeniowość, niezrozumienie, że lekarz to też człowiek)
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	zdefiniować czym jest medycyna narracyjna
U2	wymienić najważniejsze działa kultury przedstawiające obraz lekarza
U3	przeanalizować dzieło kultury z wykorzystaniem techniki <i>close reading</i> i podzielić się swoimi spostrzeżeniami
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; jednocześnie nie zapominać o własnym dobrostanie fizycznym i emocjonalnym i mieć świadomość wpływu komunikacji medycznej na tenże dobrostan
K2	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta
K3	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K4	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	<p>Zajęcia dotyczą medycyny narracyjnej oraz komunikacji medycznej w ujęciu teoretycznym i praktycznym w Polsce w Wielkiej Brytanii i w USA.</p> <p>Istotnym elementem zajęć będzie zapoznanie Słuchaczy z najważniejszymi założeniami medycyny narracyjnej, omówienie jej głównych założeń oraz współczesnej praktyki zarówno w Polsce jak i w miejscu, w którym powstała, czyli w Stanach Zjednoczonych. W konsekwencji Słuchacze poznają podstawy jednej z najważniejszych technik wykorzystywanych przez medycynę narracyjną – techniki <i>close reading</i> i nauczą się wykorzystywać ją do analizy tekstów kultury. Słuchacze zapoznają się także z wybranymi dziełami kultury prezentującymi obraz lekarza w sztuce oraz to jak przekłada się on na obraz i odbiór społeczny lekarza. Na tej podstawie będą mogli wyciągnąć wnioski dotyczące komunikacji lekarz-pacjent, a także jej wpływu na obie strony tego procesu.</p> <p>Słuchacze poznają również teorię i aspekty praktyczne pracy tłumacza medycznego (działanie brytyjskiego systemu ochrony zdrowia w tym zakresie). Będą mieli szansę porównać, na ile wyzwania stojące przed tłumaczami umożliwiającymi komunikację medyczną są również udziałem samych lekarzy; w jakich sytuacjach komunikacja z pacjentem jest niemal niemożliwa i czy istnieją rozwiązania pozwalające mimo wszystko zapewnić pacjentowi niezbędną opiekę medyczną. W tym kontekście ważne będzie także poznanie i zrozumienie kulturowych, etnicznych i narodowych uwarunkowań zachowań ludzkich.</p> <p>Kurs jest skierowany do wszystkich tych, którzy chcą bliżej się przyjrzeć swojej własnej (przyszłej) komunikacji z pacjentami oraz jej konsekwencjom z naciskiem na własny dobrostan emocjonalny.</p>	D.W5, D.W6, D.W8, D.W19, D.U4, D.U5, D.U6, D.U12, D.U16, W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3, K4
e-learning	<p>Zajęcia pozwolą na zapoznanie się z wykorzystywanymi podczas seminarium materiałami edukacyjnymi, dziełami kultury i ich wstępną samodzielną analizę.</p> <p>Uczestnicy zostaną poproszeni o zapoznanie się z wybranymi dziełami kultury lub ich fragmentami i przeanalizowanie ich w celu odpowiedzi na zadane w kursie-e-learningowym pytania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Film „Bogowie” (Łukasz Palkowski) 2. „Stalowe gardło” (Michaił Bułhakow) i „Wiejski lekarz” (Franz Kafka) 3. „How Doctors Think” (Gerome Groopman), „Diagnosis” (Lisa Sanders), „It is Going to Hurt. Secret Diaries of a Junior Doctor” (Adam Kay) 	W1, W2, W3, W4

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Franz Kafka – „Wiejski lekarz” (cały tekst)
 Michaił Bułhakow – „Stalowe gardło” („Zapiski młodego lekarza”) [„Steel windpipe” („A Young Doctor’s Notebook”)] (cały tekst)
 Adam Kay – „Będzie bolało” („It is Going to Hurt. Secret Diaries of a Junior Doctor”) - (cały tekst)
 Lisa Sanders - „Diagnosis” (fragment)

„Bogowie” (film) – Łukasz Palkowski (cały film)
 „Zwierciadło” (film) – Andriej Tarkowski (fragmenty)
 Część tekstów będzie dostępna wyłącznie w języku angielskim

Uzupełniająca

Gerome Groopman. MD – „How Doctors’ Think” (fragmenty)
 Arthur Kleinman, MD – The Illness Narratives” (fragmenty)
 Oliver Sacks – “Człowiek, który pomylił swoją żonę z kapeluszem” („The Man Who Mistook His Wife for a Hat”) - (fragmenty)
 Marcin Wicha – “Rzeczy, których nie wyrzuciłem” (fragmenty)
 Henryk Grynberg – „Kalifornijski kadisz” (fragmenty)
 Inne wybrane teksty kultury

Część tekstów będzie dostępna wyłącznie w języku angielskim

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W5, D.W6, D.W8, D.W19, D.U4, D.U5, D.U6, D.U12, D.U16, W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, K1, K2, K3, K4	Aktywny udział w zadaniach podczas zajęć.	Zdobycie min. 51% za udział w zadaniach podczas zajęć

9. INFORMACJE DODATKOWE

Podczas zajęć Uczestnicy wezmą udział w interaktywnej sesji medycyny narracyjnej poprowadzonej na wzór modelu stworzonego przez Columbia University.

Zajęcia będą się odbywały raz w tygodniu (3 godziny dydaktyczne) począwszy od października.

Zajęcia będą się odbywały w godzinach od 17.00 do 19.15 we wtorki, środy lub czwartki w zależności od możliwości Uczestników.

Pierwsze zajęcia odbędą się w formie stacjonarnej, pozostałe online.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich